

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Κενοία συνδρομή δραχ. ν. 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 προπληρωτέας.

ΕΤΟΣ Η'.—Ἐκ Ἀθηνῶν 1 Ἰουνίου 1886.—Ἀρ. 7.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπίρεια τῆς μελλοῦς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.—Ἐπίρεια τῆς πίεσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.—Περὶ πείνης.—Περὶ τῆς ὑποχονδρίας καὶ τῆς μελοχολίας καὶ ἄλλων σχετικῶν νόσων.—Θεραπευτικὴ μέθοδος.—Περὶ τῆς ἀδύλου ἀπνοῆς.—Περὶ καφουράς.—Συνεκαγογραφία.—Ἀλοιφή κατὰ νευρικήν.—Οἶνος Ἰσπανικῆς.—Ἐλαίον κατὰ τρικυμίας.—Βερνίκη.—Μικροῦς ἔργων.—Δίγυπτα καὶ μέτρα.

Α' ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ

Ἐπίρεια τῆς μελλοῦς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

(Συνέχεια προηγουμένου)

Μέχρι τοῦδε διελάβομεν ἐν συντόμῳ περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῆς πίεσεως τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἦδη δὲ λέγομεν ὀλίγα περὶ τῆς αὐξήσεως. Ὁ ἀνθρώπος ζῆ καὶ ὑπὸ μελλοῦς τῆς συνήθους πίεσεως τῆς ἀτμοσφαιρας. Οἱ ἐν βαθυτάτοις μεταλλείοις ἐργαζόμενοι 500 καὶ ἐπέκεινα μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ὑφίστανται μελλοῦς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσιν, τῆς ὁποίας κ' φυσιολογικὰ ἀποτελέσματα δὲν εἰσὶ πολλὰ καταφανῆ, ὡς δὲν

είσι πολὺ καταφανῆ καὶ εἰς τοὺς διαμέροντας 500 μέτρα ὑπὲρ τῆς ἐπιφάνειας τῆς γῆς.

Γίνονται ὅμως καταφανῆ τὰ ἐκ τῆς μεγάλης πίεσεως τοῦ ἀέρος ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς μηχανῆς τοῦ Ἰουνόνδου καὶ κατὰ τὰς τῶν δυτῶν. Ὁ Ἰουνόνδου παρατήρησεν ὅτι, ὅταν ἡ πίεσις τῆς ἀτμοσφαιρας αὐξήται κατὰ τὸ ἕμισυ, ἢ τοῦ ἀκουστικοῦ τομαίου μισθράνη κοιλοῦται πρὸς τὰ ἐντὸς καὶ ἐπιγίγνεται αἰσθησις πίεσεως ἀνυπόφορος. Ἡ ἀναπνοὴ ἐκτελεῖται εὐκόλως, αἱ δὲ εἰσπνοαὶ εἰς μεγάλαι καὶ ἤττον τοῦ συνηθούς συνεχεῖς. Μετὰ 15 λ. ὥρας ἐπιγίγνεται εἰς τὸ στήθος τερπνὴ αἰσθησις θερμότητος καὶ δύναται εἰπεῖν ὅτι τὰ μικρὰ κυστίδια τοῦ πνεύμονος, τὰ πρὶν στερεώμεν ἀέρος, ἤδη λαβόντα τοῦτον, διαστέλλοντα ἕνα ἐν τῇ ἐκπνοῇ συλλώσιν· ἢ δὲ ἡ οἰκονομία ἐν ἐκάστη εἰσπνοῇ ἀναξωγονεῖται. Ὁ σφυγμὸς γίνεται πληρέστερος καὶ ταχύτερος, τὰ ἐπὶ τῆς περιφέρειας τοῦ δέρματος φλεβικὰ ἀγγεῖα γίνονται ἀφανέστερα, τὸ δὲ ἡμισσασσωρεύεται μᾶλλον ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, καὶ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις διεγείρονται ἢ φαντασία ἐξάπτεται, ὁ διαλογισμὸς καθίσταται ἰτελέστερος, καὶ εἰς τινὰς ἐπιγίγνεται μέθη καὶ παραφορά. Οἱ μὴ ἀποκτῶσι μείζονα ἰσχύϊ, αἱ δὲ κινήσεις γίνονται εὐκολώτεροι καὶ σταθερώτεροι. Ἡ πίεσις καὶ αἱ ἐκκρίσεις γίνονται καλῶς, τὸ δὲ βάρος τοῦ σώματος φαίνεται ἐλαφρότερον· ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ ἀνθρώπος καθίσταται εὐεκτικώτερος καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς.

Ἐν Βυρώπῃ παρατηρήθη καὶ κοινῶς ὁμολογεῖται, ὅτι ἡ συνήθης αὐξήσις τῆς πίεσεως τῆς ἀτμοσφαιρας, ἣτις καταφαίνεται διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ βαρομέτρου, ἐπιφέρει τοῖς ἀνθρώποις αἰσθησὶν ἐκείνης καὶ ζωπύρωσιν τῆς ζωικῆς δυνάμεως.

Ὁ δὲ Μίλυ Ἐδδάρσης ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἀλλοίωσις τοῦ ἐκπνευμένου ἀέρος γίνεται περισσώτερα ἀναλόγως τῆς πίεσεως τῆς ἀτμοσφαιρας καὶ τοῦ φύχου, καὶ ὀλιγότερον ἀναλόγως τῆς ἀραιότητι καὶ τῆς ἐλαττώσεως τῆς θερμότητος· διὰ τοῦτο τὸν χειμῶνα καταναλίσκεται πρὸς ἀναπνοὴν περισσώτερον ὀξυγόνον παρὰ τὸ θέρος. Ὅθεν τὸν χειμῶνα ἐξάγεται τῆς ἀναπνοῆς περισσώτερον ἀνθρακὸν ὀξυ ἢ τὸ θέρος.

Ἐν γένει εἰπεῖν, ὅτι ὅσον ἡ ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις αὐξήται, τόσο περισσώτερον ὀξυγόνον εἰσάγεται εἰς τοὺς πνεύμονας· διότι ὁ ἀέρας καθίσταται πυκνότερος καὶ εἰσχωρεῖ βαθύτερον εἰς τοὺς πνεύμονας. Ἡ τοιαύτη εἰσαγωγή τοῦ πλείονος ὀξυγόνου, ἐάν γίνηται μετρίως μί-

χρησιμεύει ἀτμοσφαιρας, εἶνε ἀνεκτὴ καὶ ἐπιφέρει τὰ βηθόντα ἀποτελέσματα.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΟΥ

Ἐπήρεια τῆς μουσικῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀκοὴ προάρισται ἕνα ἀντιλαμβάνηται τοὺς ἤχους. Ὁ ἤχος δύναται νὰ ἦνε εὐάρεστος ἢ δυσάρεστος ἀναλόγως τῇ λεπτότητι ἢ τραχύτητι αὐτοῦ. Ἐκ τῆς ἐπιζητήσεως τοῦ τερπνοῦ εἰς τὴν ἀκοὴν διεμορφώθη ἡ μουσικὴ.

Ἡ ἀκοὴ γίνεται διὰ τῶν νεύρων τοῦ ὠτός, ὁ ἤχος προσβάλλων τὰ νεύρα ταῦτα παράγει εἰς ταῦτα δονήσεις, αἵτινες διαδίδονται εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἐκ τούτου εἰς ὅλα τὰ νεύρα. Τοῦτου ἐνεκεν ἡ μουσικὴ ἐπιφέρει διαφόρους νευρικὰς διαθέσεις εἰς τὸν ἀνθρώπον ἢ ἀναλόγως τῆς εὐαισθησίας τῶν νεύρων αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα ἡ μουσικὴ οὐ μόνον δύναται νὰ καταστήσῃ τινὰ εὐθυμον ἢ δούθυμον, ἀλλὰ καὶ νευρικὰ πάθη νὰ θεραπεύσῃ καὶ αὐτὰ τὰ ἤθη νὰ πρᾶξη τὸν θυμὸν νὰ καταπαύσῃ, τὸν φύσει ὀργίλον νὰ καταστήσῃ πρᾶον, κλπ.

Διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι νομοθέται, οἱ ἀποβλέποντες πρὸς τὴν ἡλικίαν διαμόρφωσιν τῆς κοινωνίας, ἐπέβαλον τὴν μάθησιν τῆς μουσικῆς εἰς πάντα, καὶ πάντες ἐπὶ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἦσαν φίλοι τῆς μουσικῆς, καὶ πάντα κατὰ ρυθμὸν καὶ μέλος ἐποίουν. Καὶ αὐτὰ τὰ ἀγάλματα οἱ ἀρχαιότατοι Αἰγύπτιοι ἐποίουν ἄδοντα ἕμνον. Τὸ κολλοσαῖον ἄγαλμα τοῦ Μέμνου ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ πᾶσαν προΐαν καὶ πᾶν ἐσπέρας αὐτομάτως ἐτραγῆδει (ἰδὲ Συνεκδ. Φυσ. σελ. 78).

Ἐπὶ Ὀμήρου καὶ οἱ ἐργάται κατὰ ρυθμὸν μουσικῆς ἐθάδιζον (ἰλ. στ. 50) καὶ οἱ ποιμένες ὠσαύτως (ἰλ. στ. 625).

Οἱ Ἀρχαῖοι κατοικοῦντες εἰς κλίμα τραχὺ καὶ ψυχρὸν νόμῳ ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἐμάθηνον μουσικὴν, διὰ τοῦτο ἦσαν οἱ εὐγενέστεροι κατὰ τὰ ἤθη καὶ τὰ αἰσθήματα, ὡς τοῦτο λέγει ὁ Πολύβιος. Καὶ οἱ Κρήτες νόμῳ τῆς μουσικῆς ἐμάθηνον. Οἱ δὲ ποιμένες παίζοντες τὸν ποιμενικὸν αὐλὸν ἢ τὴν σύριγγα, καθίστανται ἡπιοὶ καὶ προσηγεῖς.

Αἱ προτιμώτεροι τὸ πάλαι συναναστροφῆς ἦσαν αἱ ἐκ φιλοσόφων καὶ ἐκ μουσικῶν.

Οἱ μονότονοι ἤχοι ἐπηρεάζουσι καὶ ἐπὶ τῶν ὀργάνων τοῦ σώ-

ρον 4 έως 5 ώρας· διὰ τοῦτο οἱ κάτοικοι τῶν βορείων κλιμάτων πεινοῦσι καὶ τρώγουσι συχνότερα τῶν θερμῶν κλιμάτων. Διεφθ. κώτερον περὶ πέψεως τροφῶν ἴδε Φοῖβον ἔτους Ε' σελ. 19 καὶ 34, καὶ Συνέκδ. ὑγιεινῆν ἐκδ. 6' σελ. 126.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ τῆς ὑποχονδρίας καὶ τῆς μελαγχολίας καὶ ἄλλων σχετικῶν νόσων. (ἴδε Φοῖβον ε. ε. σελ. 55).

Ἰποχονδρία. Πάθος ἐστὶ τῶν ὑποχονδρίων ὀργάνων τοῦ σώματος. Ἰποχονδρία καλοῦνται τὰ ὄργανα τῆς ζωῆς, τὰ ὅποια κείνται ὑπὸ τὰς ψευδεῖς πλευρὰς τοῦ θώρακος, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ πλεῖστον ἐμπρόσθιον μέρος ἐκ χόνδρων, δι' ὅπερ τὰ ὑπὸ ταύτας ὄργανα καλοῦνται **ὑποχόνδρια**. Τὰ ὄργανα ταῦτα εἰσι τὸ ἥπαρ, ὁ σπλῆν καὶ ὁ στόμαχος· ταῦτα ἐνίοτε πάσχουσιν ἐκ τινος νευρικής καταστάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπέρχεται βλάβη εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἐξ ἧς διαταρτάσσεται καὶ κακῶς διατίθεται ὅλος ὁ διοργανισμὸς τοῦ σώματος.

Ἡ ὑποχονδρία ὁμοιάζει μὲν μετὰ τὴν **μελαγχολίαν**, διαφέρει δὲ κατὰ τοῦτο. Ὁ μὲν ὑποχονδριακὸς ἔχει προσηλωμένον τὸν νοῦν εἰς τὸ ὅ, τι πάσχει ὄργανόν τι τοῦ σώματός του· διότι ὅπως πάσχει ὄργανον τοῦ διοργανισμοῦ, ἐπομένως ἡ ὑποχονδρία εἶνε ὀργανική νόσος· ὁ δὲ **μελαγχολικὸς** οὐδέποτε σκέπτεται περὶ ἑαυτοῦ διότι οὐδὲν ὄργανον εἰδικῶς πάσχει· διὰ τοῦτο ἡ μελαγχολία εἶνε νόσος νευρική καὶ πάσχει ἠθικῶς ὁ ἄνθρωπος.

Μελακία καὶ ἠλιθιότης. Αὕτη ἄρχεται κατ' ὀλίγον, ἀρξίζουσα ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῆς δυνάμεως τῆς κρίσεως, ἐν φ' ἡ **μελαγχολία** ἀποτελεῖται ἐκ πλάνης τῆς κρίσεως μετὰ σκουθρωπότητος καὶ καταβολῆς τῶν σωματικῶν δυνάμεων· ἐν τῇ βλακίᾳ ὅμοιος οὐδὲν τούτων ὑπάρχει. Ὁ μελαγχολικὸς ἔχει ἔκφρασιν προσώπου λύπης. Ὁ βλάξ ἔχει ἔκφρασιν ἀδιαφορίας, ὁ μελαγχολικὸς μένει στάσιμος. Ὁ βλάξ ὀσημέραι χειροτερεῖται.

Ὁ βλάξ διαφέρει τοῦ ἠλιθίου κατὰ τοῦτο.

Ὁ μὲν βλάξ οὐδέποτε διατηρεῖται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον χειροτερεῖται καὶ γίνεται ὡς νῆπιον. Δύναται κατὰ τι κατ' ἐργάζεσθαι· κοιμάται ὁμοίως, κινεῖται, τρώγει, ἐνεργεῖ ὡς νῆπιον.

Ὁ δὲ ἠλιθίος εἶνε ἀπονεαρκωμένος, ἀνίκανος εἰς σκέψεις καὶ ἔργα, οὐδέποτε χειροτερεῖται ὡς ὁ βλάξ.

Λυπομανία εἶνε εἶδος μελαγχολίας, ὁ λυπομανὴς σκέπτεται πεπλανημένως καὶ εὐχαριστεῖται εἰς λυπηρὰς ἰδέας καὶ εἰς λυπηρὰ ἐντυψίματα, κατ' ἂ παραλαλεῖ, ἔχει ἐλαφρὸν ὕπνον, ἀγαπᾷ τὴν ἀκνησίαν, ἔχει θελήσεις λογικωτέρας, ἀλλὰ κυριεύεται ἐξ ἰδεῶν αὐτοκτονίας καὶ φόνου.

Ἡ **εὐθέσια** (imbécillité, idiote) ἀποτελεῖται ἐξ ἀδυναμίας τοῦ πνεύματος ἐκ γενετῆς, ἢ εἶνε ἐπίκτητος, οὐδὲν κοινὸν ἔχουσα μετὰ τῆς ἀποπληθῆσεως τοῦ πνεύματος, μετὰ τῶν ἀλλοκότων ἰδεῶν καὶ παρελοισμῶν τοῦ λυπομανοῦς.

Ἡ **μανία** ἐστὶ μετὰ ἐξάψεως καὶ διερεθισμοῦ, αἱ δὲ διανοητικαὶ δυνάμεις ἄγουσιν ἐλαττωμέναι ὀσημέραι ἔτι μᾶλλον.

Ἡ γερωνική μορφή γίνεται ἐκ τῆς κατ' ὀλίγον ἀδυναμίας τῆς διανοίας, εἴτε ἐνεκεν ἡμικληγίας, συμφορῆσεως ἐγκεφαλικῆς, ἢ ἀνευ γνωστῆς αἰτίας (ἴδε Ἰατροδ. τομ. Γ' σελ. 148).

Μονομανία. Εἰς ταύτην ἐπικρατεῖ μία μόνον ἰδέα σφαλερὰ εἰς τὴν κρίσιν, κατὰ τ' ἄλλα ἔχει καλῶς ὁ πάσχων.

Παραφροσύνη. Ἐν ταύτῃ ὑπάρχει παραλλαγή ἰδεῶν καὶ κρίσεων πολλῶν.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Ὁ Ἱπποκράτης, ὁ Γαληνὸς καὶ πάντες οἱ ἀρχαῖοι καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῶν νεωτέρων ὁ Σινδενγαμ καὶ ἄλλοι παραδέχονται ὅτι δὲν πρέπει νὰ μένη ἐν τῷ σώματι πᾶσα βλη περιττή, ἢν ἡ φύσις θέλει ν' ἀποβάλλῃ.

Ἡ ἀποβολὴ αὕτη, ὡς προείπομεν, γίνεται διὰ τῶν πόρων τοῦ ἐξωτερικοῦ δέρματος καὶ τῶν πνευμόνων, διὰ τῶν οὐρῶν καὶ διὰ τῆς ἔσρας.

Ἰδοὺ τί περὶ τούτου λέγουσιν ὁ Ἱπποκράτης καὶ ὁ Ἀριστοτέλης· ἀδὲν πρέπει πρὸς ὑγίειαν νὰ πυκνώνωμεν τὴν σάρκα διὰ τῆς βρώσεως πολλῶν τροφῶν· ἀλλὰ ν' ἀραιώνωμεν ταύτην. Νὰ πράττωμεν ὥσπερ πράττωμεν διὰ νὰ καταστήσωμεν πλῆν ὑγιεινὴν καὶ τόπον εὐαερόν· οὕτω τὸ εὐαερόν σῶμα εἶνε ὑγιεινόν. Πρέπει λοιπὸν ἢ νὰ μὴ ὑπάρχῃ μὴδὲν περιττώμα ἐν τῷ σώματι, ἢ, ἐν ὑπάρχει, πρέπει ὡς τάχιστα ν' ἀποβάλλῃται· διότι, ὅταν μένη ἐν τῷ σώματι περιττώμα, τοῦτο σήπεται, καθὼς σήπεται τὸ ὕδωρ τὸ μὴ κινου-

μενον, και παράγει νόσους. Πάν λοιπόν εκκρινόμενον πρέπει να αποβάλληται εκ του σώματος πριν επιφέρει βλάβας εις την υγίαν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΔΗΛΟΥ ΔΙΑΠΝΟΗΣ

Ἡ τακτικὴ ἐνέργεια τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς διατηρεῖ τὴν υγίαν. Πᾶσα διατάραξις ταύτης βλάπτει τὴν υγίαν καὶ νόσον ἐπιφέρει. Ἀλλὰ καὶ πᾶσα νόσος συνεπάγει τὴν διατάραξιν τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς. Γίνεται ἡ λειτουργία αὕτη διὰ τῶν πόρων τοῦ δερμάτος. Ἐν οἱ πόροι τοῦ δερμάτος ἐμφραχθῶσι, ἐπέρχεται ἰσχυρὸς θάνατος.

Ἡ ἀδῆλος διαπνοὴ ἀποβάλλει τὰς περιττὰς καὶ νοσοποιεῖς ὕψεις ἐκ τοῦ διοργανισμοῦ, αἵτινες, ἂν ὑπὲρ τὸ δέον μείνωσιν ἐν τῷ ὁργανισμῷ, νόσον ἐπιφέρουσι. Διατηρεῖ τὴν ἰσορροπίαν τῆς ζωικῆς θερμότητος· διότι, ὅταν αὕτη ᾖ πλέον τοῦ δέοντος εἴτε ἐπὶ τοῦ σώματος εἴτε ἐντός, αὕτη ἀυξεται, ἐκπέμπει πλεονάζοντα ἀμύθη ἐκ τοῦ σώματος, ὅτινες πρὸς τὸν σχηματισμὸν αὐτῶν ἀπορροφῶν μέγα ποσὸν θερμογόνου· ἐν τῷ φύγει ἐλαττοῦται ἵνα μὴ ἀρκεῖται ἡ ζωικὴ θερμότης. Ἡ μεγίστη ἄμωσ θερμότης ἀποξηραίνει τὸ δερμα καὶ φράττει τοὺς πόρους, ὡσαύτως καὶ ἡ μεγίστη ψυχρότης σφόδρα συστέλλει τοὺς πόρους, φράττει τούτους καὶ παύει ἡ ἀδῆλος διαπνοὴ διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὰς ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιστάσεις ἐπέρχεται θάνατος.

Ἡ διαρκὴς μεγάλη ἀύξις τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἐκκρίσις τοῦ σώματος ἀδυνατεῖ τὸ σῶμα. Ὁ ἰδρὸς ἐκ τῶν φυσικῶν εἶνε πολὺς καὶ διὰ τοῦτο ἐξασθενοῦσιν οἱ φυσικοὶ. Ἡ διάρροια, ὡς καὶ ἡ δυσεντερία ὡσαύτως ἀδυνατοῦσιν.

Ἡ ποιότης τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς διαφέρει κατὰ τὰ πρόσωπα καὶ ἡ ὁσμὴ ὡσαύτως· διὰ τοῦτο οἱ κύνες διακρίνουσιν διὰ τῆς ὁσμῆς πρὸς εἴρεσιν τῶν κυρίων των.

Εἰς τὰς γυναῖκας ἡ ἀδῆλος διαπνοὴ γίνεται εὐκολωτέρα καὶ ἰφρονατέρα.

Εἰς τὰς ἐγκύους ἡ ἀδῆλος διαπνοὴ ἔχει ἴδιαν ὁσμὴν.

Διεξοδικώτερον περὶ ἀδῆλου διαπνοῆς ἴδρα Φοῖβον ἔτους 5' σελ. 99 καὶ 114, καὶ Συνέκδ. ὑγιεινῆ ἐκδ. Β' σελ. 340.

Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ καμφορᾶς.

Ἡ κάμφορα εἶνε ἔλαιον στερεόν μὲν ἀλλὰ πτητικὸν ἐξατμιζόμενον εὐκόλως· ἐξάγεται ἐκ τινος δένδρου καλουμένου *Καμφοροκάρου* (*Laurea Camphora*), τὸ ὅποιον φύεται εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν· ἐξάγεται οὕτω: Κόπτουσιν εἰς μικρὰ τεμάχια τοὺς κλάδους καὶ ρίζας καὶ κλώνους τοῦ δένδρου καὶ θέτουσιν ἐντός ἀγγεῖου σιδηροῦ, ἔνθα ἐγγέουσι καὶ ποσὸν τι ὕδατος καὶ θερμαίνουσι ταῦτα· τὸν δὲ παραγόμενον ἀτμὸν δι' ὀπίθης καὶ σωλήνος φέρουσιν εἰς ἄλλο ἀγγεῖον, ἔνθα διὰ τῆς ψυχρᾶς ὁ ἀτμὸς οὗτος, ὅστις ἐμπεριέχει τὴν κάμφοραν ὑπὸ ἀτμῶς, κατακρηννίζεται ἐπὶ τῶν ἐφ' ἧν κενῆται ἀχυρα ὀρύζης παρειῶν μετὰ τῆς καμφορᾶς, ἡτις συσσωματοῦται εἰς στερεὰν κρυσταλλώδη κατάστασιν ὑπὸ σφαιρίδια καὶ μείζονας ὀγκους.

Ἡ τοιαύτη κάμφορα εἶνε ἀκάθαρτος. Φέρεται ἐκεῖθεν εἰς Γαλλίαν, Ὀλανδίαν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης, ἔνθα καθαρίζουσι καλῶς πρὸς τὸ ἐμπόριον.

Καὶ ἐν Εὐρώπῃ φύεται φυτὸν τι, τὸ ὅποιον ἔχει ὁσμὴν καμφορᾶς· τὸ φυτὸν τοῦτο καλεῖται *Κάμφοροσμίον*.

Γίνεται καὶ κάμφορα τεχνικὴ διὰ τῆς ἐνώσεως τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος μετὰ τινων πτητικῶν ἐλαίων.

Ἡ κάμφορα εἶνε λευκὴ· χυμικῶς σύγκειται ἐξ ἀνθρακος, ὕδρογόνου καὶ ὀξυγόνου· εἶνε ἀντισπασμωδικὴ καὶ ἐνεργεῖ ὡς πραιντικῆ τῶν νεύρων, ὑπὲρ χαλαρόνει· φέρει ἀναισθησίαν καὶ πρᾶννει τὰς νεύραλγιας. Δίδεται ἐξωτερικῶς κατὰ τῆς *κεφαλιτῆρας* ὑπὸ τὴν κάτωδε σκευασίαν:

Δάβε οἶνοννεύματος καλοῦ μέρη	26
καμφορᾶς	3
ἀμμωνίας ὑγρᾶς	6
ἔλαιον γλυκανίσου	1

μ. κ. τεχνην

*Βιμβρέξον τεμάχιον πανίου λευκοῦ καὶ ἐπίθης ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἀσφρόνθητι συνεχῶς.

*Βπιθεμένη ὑπὸ κόνιν ἐπὶ τοῦ δερμάτος ἐξατμιζεται καὶ παράγει ἀίσθησιν ψυχρότητας, μεθ' ἧν ἐπέχεται ἐρεθισμός τις· διὰ

τοῦτο ὠφελεῖ ἐπιτεθειμένη μετὰ ἀμύλου 1 πρὸς 6 κατὰ τοῦ ἔργου πέλατος.

Ἐσωτερικῶς ὑπὸ δόσιν μικρὰν ἐνεργοῦσα, διερεθίζει τὰ τριχοειθῆ ἀγγεῖα καὶ πρῶναι τὰ νεύρα· ὅθεν ὠφελεῖ κατὰ τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ καὶ αὐτῆς τῆς πνευμονίας, κατὰ τῆς γρίπτης, κλπ.

Μετὰ τῶν ἐρεθισμῶν τῶν ἀγγείων ἔρχεται ἡ πρῶναι τοῦ σφυγμοῦ, τῶν νεύρων καὶ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων· ἐν γένει εἰν ἀντισθενικόν, ἐπιφέρει μετὰ τὴν πρῶναι μικρὸν πυρετόν, ἰδρώτα καὶ οὖρα· ὠφελεῖ ἰδίως κατὰ τῶν ἐρεθισμῶν τῆς κίστεως καὶ τῶν νεφρῶν· διὰ τοῦτο προστίθεται κάμφορα ἐπὶ τῶν ἐκδορίων.

Ἐν γένει ἔξωτερικῶς ἐνεργεῖ·

Α'. Ὡς *διαλυτικόν* τῶν καυμάτων, τῶν παραθρόσεων, τῶν ἐκχυμώσεων, τῶν σαρκολασμάτων, τῶν χειμέτων, τοῦ ἔρπου-
λατος, τῶν ἐκ ψύχους στάσεων τοῦ αἵματος, τῶν ἐξησθεσιαμένων
μελῶν κατόπιν κατάγματος, κατὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ γάλακτος τῶν
λεχουσίων, κατὰ τῶν ἥπατικῶν βλαβῶν, βαντιζομένων τῶν κατα-
πλασμάτων διὰ καμφοροῦχο οἰνοπνεύματος· προστίθεται εἰς τὰ
διάφορα καλλύρια τῶν ὀφθαλμῶν. Μετὰ τοῦ ἐλαίου χαμαιμήλων
ὠφελεῖ κατὰ τοῦ μετεωρισμοῦ τῆς κοιλίας, κλπ.

Β'. Ὡς ἀντικνισμικόν κατὰ τοῦ ἐκζέματος τῆς φέρας, κνῦου καὶ
ἄλλων τριούτων ἐξανθήματων.

Γ'. Ἀνασθητικόν κατὰ τῶν ρευματισμῶν, καὶ χρονικῶν νευραλ-
γιῶν, κατὰ τῶν ἐγκεφαλικῶν παθήσεων μετὰ τοῦ παγετοῦ καὶ καμ-
φοροῦχο οἰνοπνεύματος, κατὰ τῶν παλμῶν δι' ἐπιθέσεως παντῶν
ἐμβρεγμένων ἐν καμφοροῦχο οἰνοπνεύματι.

Δ'. Ἀντισηπτικόν καὶ ἀντιμιασματικόν κατὰ τῶν ἐλκῶν κακῆς
καταστάσεως, κατὰ τῆς γαγγραινης, πρὸς καθαρισμὸν τοῦ αἵματος
ἐκ τῶν μiasμάτων καὶ πρὸς καταστροφήν τῶν μικρῶν ἐντόμων
τῶν καταστρεφόντων τὰ ὑφάσματα· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἡ κάμφορα
πρέπει νὰ ἦνε ἠνωμένη μετὰ πεπτερος μαύρου τετριμμένου· διότι
καὶ τοῦτο καταστρέφει τὰ ζῷδια ταῦτα.

Ἐσωτερικῶς δίδεται διὰ στόματος ἢ διὰ κλύσματος ὑπὸ δόσιν
κόκκων 10 μέχρις 20.

Εἶνε σχεδὸν ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ, διαλύεται δὲ ἐν τῷ κρομμῆ
τοῦ ὄου καὶ ἐν τῇ γάλακτι, καὶ τότε δὲν κατακρημνίζεται ἐπὶ τῆς
τῆ προσθήκῃ ὕδατος.

Εὐρίσκειται εἰς τὸν ἡδύοσμιν καὶ εἰς ὅλα τὰ φυτὰ τὰ παρέχοντα
δρροερότητα εἰς τὸ στόμα.

Ἐξωτερικῶς γίνεται χρῆσις τῆς κάμφορας ὑπὸ κόνιν, ἐν διαλύσει
ἐν οἰνοπνεύματι, ἐλαίῳ καὶ πάσῃ λιπαρῇ ὕλῃ.

Ὁ Ρασπάλ ἐθεώρει ταύτην ὡς καταστρέφουσαν τὰ μικροζῳάρια
καὶ ἀποτελοῦσα τὰ μιάσματα καὶ μολύσματα καὶ πάσαν νόσον, ἐπο-
μένως ἐθεώρει ταύτην ὡς πανάκεια· τὴν ἔδιδεν ὑπὸ σιγᾶρα ἐν
σπλήνι πτεροῦ χήνας κατὰ τοῦ κατάρρου, κοκίτου, γρίπτης, ἀσθμα-
τος, στοματίτου τῶν παιδῶν, καὶ ὑπὸ πρέζαν διὰ τῆς ρινῆς κατὰ
τῆς κορβίης, ἡμικρανίας κλπ.

ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΙΑ.

Ὁκ ὀλίγον ἐπηρέαζει εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἱατρικοῦ ἢ ἰδιοσυγ-
κρᾶσι πρὸς τινα φάρμακα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ δοθῶσιν ὑπὸ διά-
φορον δόσιν τῆς συνήθους. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἱατρός ὀφείλει
νὰ προσέχη πολὺ εἰς τὴν διαρκεῖ χρῆσιν τοιοῦτου φαρμάκου· διότι
ἀναγκαζόμενος ν' αὐξάνῃ τὴν δόσιν περιπίπτει εἰς δεινὰ ἐντοτε ἀ-
ποτελέσματα τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου· διότι συμβαίνει αἴφνης
νὰ πάσῃ ἡ ἀνοχῇ, τὸ δὲ φάρμακον ἐπιφέρει δηλητηριώδη ἀποτε-
λέσματα. Ἡ χρῆσις τῆς στριχνίνης ἐν τῇ ἀνοχῇ, ἐπέφερον αἴφνης
δηλητηρίσιν. Εἰς τοιαῦτα ἀποτελέσματα ὑπόκεινται τὰ καθολικὰ
δηλητήρια, ἐν οἷς καὶ τὸ ἀρσενικόν.

Ἐπάγει εἰς τινος ἰδιοσυγκρᾶσι, ἐξ ἧς οὔτε ἐλάχιστον ποσὸν
φαρμάκων ἀνέγονται· εἰς τινος ἐλάχιστον ποσὸν κινήσης ἐπιφέρει
μεγάλαν διαταράξει· εἰς τοὺς μὲν ἐπιφέρει ἐρυθρηματώδη πετέχια,
κνισμὸς, ὀψαν, κακοῦχλαν ἀνέκφραστον, καὶ αὐτὸν τὸν πυρετόν.
Τὸ ἐκδορίον εἰς τινος φέρει ἐρυσίπελας. Τὸ στόματι εἰς τινος φέρει
πιτυαλισμὸν. Τὸ βένεντι εἰς τινος φέρει ἐξανθήματα (ἴδε περὶ ἰδιο-
συγκρᾶσις διεξοδικώτερον Συνέκδ. ὕγιεινῆ).

Εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ φαρμάκου ἐπηρέαζει καὶ ἡ φύσις τῆς νό-
σου· π. χ. εἰς τὰς πυρετώδεις νόσους τὰ ἐμετικὰ ἐνεργοῦσιν εὐ-
κόλως, εἰς τὰς νευρικὰς δυσκόλως.

Ἡ ὄρα τῆς ἡμέρας ἐπηρέαζει τὴν δόσιν τοῦ φαρμάκου· π. χ.
τὸ καθαρτικὸν ἐνεργεῖ περισσότερον ληψέν τὴν πρωίαν πρὸ τῆς
ἀντολῆς τοῦ Ἡλίου, καὶ τὸ ἑσπέρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου.
Πρέπει ὅμως πάντοτε νὰ προτιμᾶται ἡ πρωία, διότι ἡ ἐν νυκτὶ
ἐνέργεια τοῦ καθαρτικοῦ διακόπτει τὸν ὕπνον τοῦ πάσχοντος· ἡ
δὲ διακοπὴ τοῦ ὕπνου προσθέτει βλάβην εἰς τὴν νόσον. Τὰ φάρ-
μακα ἐξ ὑδραργύρου, σιδήρου κλπ. δοθέν τὴν πρωίαν, ὡσαύτως καὶ

τὰ διουρητικά δοτέον τὴν ἡμέραν καὶ μάλιστα ἐὰν δίδονται εἰς νεφριτικὰς νόσους. Ἐν γένει τὸ πρῶτ' ἢ ἀπορροφητικὴ δύναμις εἰς μείζων καὶ τὰ φάρμακα ἐνεργοῦσι περισσότερον.

Τὰ κραιπνικὰ φάρμακα τὰ πρὸς ὕπνον διδόμενα, δοτέον τὴν ἑσπέραν ἐὰν δίδονται πρὸς κατεύνασιν πόνων, δοτέον ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν.

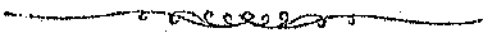
Τὰ ἀπορροφητικὰ δοτέον τὸ πρῶτ', νήστου ὄντος τοῦ πάσχοντος.

Τὰ διερεθίζοντα τὸν στόμαχον, ὡς εἰσι τὰ καταπότια τοῦ ἀρσενικοῦ, τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου κλπ. δοτέον ὀλίγον πρὸ τοῦ φαγεῖν.

Τὰ νεαρὰ, νεωστὶ συλλεγμένα φυτικὰ φάρμακα, ἐνεργοῦσι περισσότερον τῶν πεπαλαιωμένων· τὰ τριαντάφυλλα νεαρὰ εἰσι κτηνιατρικὰ, παλαιὰ πολὺ ὀλίγον.

Ἡ σωματικὴ κατάστασις ἐπηρεάζει πολὺ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἱατρικοῦ. Ὁ ἱατρός ὀφείλει πολὺ νὰ μελετήσῃ ταύτην. πρὶν ἀρῆσαι ἱατρικόν. π. χ. ἐὰν ὁ πάσχων ἐβασανίσθῃ ἐκ πόνων σφοδρῶν καὶ ἐξ αἰπνίας μεγάλης· διότι εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ ζωικὴ δύναμις ἐξασθενεῖ, καὶ ἀναλόγως πρέπει νὰ μεταβληθῇ ἡ δόσις τοῦ ἱατρικοῦ.

Ἡ ζωικὴ καὶ ἡ θρεπτικὴ δύναμις τοῦ σώματος ἐπηρεάζουσι τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἱατρικοῦ· εἰσὶ τινες, οἱ ὅποιοι ἀντέχουσιν εἰς μεγάλας πόνους καὶ εἰς βαθεῖας νόσους. Ἐν γένει τὸ θῆλυ καὶ ἡλικίως ἀνωγενναϊκὴ καὶ μάλιστα αἱ μικρόσωμοι ἔχουσι μείζονα τὴν ζωικὴν ἐνέργειαν καὶ ἀντέχουσιν εἰς τὰς νόσους καὶ τὴν θεραπείαν ἔχουσι ὁμοίως μικροτέραν τὴν θρεπτικὴν δύναμιν. Οἱ μεγαλόσωμοι καὶ παλαιὴς ἔχουσιν ἰσχυρὰν τὴν θρεπτικὴν δύναμιν καὶ μικροτέραν τὴν ζωικὴν· εἰς τούτους πρέπει νὰ δίδονται τονικὰ φάρμακα· ἀλλὰ καὶ ταῦτα χρηστότερον περισχευμένως ἀναλόγως τῇ ἀνοχῇ. Διὰ τούτου ἱατρός ὀφείλει εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐν πρώτοις νὰ δώσῃ τὰ στιγμιαίως ἐνεργούντα τονικά, ἥτοι τὰ διεγερτικά, τοιαῦτά εἰσιν ὁ αἰθέρ, τὰ ἀρωματικά, ὁ αἶλος κλπ. καὶ εἰ ταῦτα ὠφελούσι, δοτέον τὸ διαρκέστερον τονικόν, τὸ ἀφέψημα κίνας περουβιανῆς κλπ.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Ἄλοιφ' νευραλγίας θερμειοποιοῦσα καὶ οἰδήματα διαλύουσα.

Λάβε υδροϊωδικοῦ καλλίου	κόκκους	20
πρωτοτοϊωδοῦχοῦ υδραργύρου	»	1
θεικῆς ἀτροπίνης	»	1
θεικῆς μορφίνης	»	2
ἀλοιφῆς σπέρματος κίτους	δράμ.	3
μῖξον	κατὰ	τέχνην.

Ἡ ἀλοιφὴ αὕτη οὐ μόνον νευραλγίας θεραπεύει ἀρμόδιως ἐπαλειφόμενη π. χ. ἐὰν ποτῇ τὸ ἦμισυ τοῦ προσώπου ἢ μέρος τούτου, οἱ ὀδόντες, ὁ ὀφθαλμὸς, τὸ μέτωπον κλπ., ἐπάλειψε δις ἢ τρίς τῆς ἡμέρας τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ ὠτός, κάτωθι τοῦ μήνιγγος καὶ ὁ πόνος παύει. Ἄλλοδ' καὶ ὡς διαλυτικὸν ἐνεργεῖ ἐνισχυοῦσα τὴν ἀπορροφησιν καὶ διάλυσιν τῶν νοσοποιῶν ὑλῶν π. χ. ἀποστημάτων, πορφυροσφαινῶν καὶ γαγγλίων, φλογώσεων τοπικῶν, κλπ. Πάντα ἰσχυρώσεων ἀδένων καὶ γαγγλίων, φλογώσεων τοπικῶν, κλπ. Πάντα ταῦτα θεραπεύει ἐπαλειφόμενη τρίς τῆς ἡμέρας, πρῶτ', μεσημέρι καὶ ἑσπέρας ὑπὸ ποσὸν ἐρεθιζοῦ.

Ἡ ἀλοιφὴ αὕτη ἐθεράπευσεν ἐν Μασσαλίᾳ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ κ. Θεοδώρου Νικολαΐδου ἐμπόρου, ἐπαλειφόμενη ἐξωτερικῶς ἐπὶ τῶν βλεφάρων πρῶτ' καὶ ἑσπέρας καὶ ποιούντος τοῦ πάσχοντος εἰσφορῆσεις διὰ τῆς ῥινόσ κόκκους συνισταμένης ἐκ θειικοῦ ψευδαργύρου κόκκων 10 καὶ ζακχάρου κρυσταλλωμένης δραχμῶν τριῶν.

Ἴδου ἡ ἐπιστολὴ, τὴν ὅποیان τῷ 1868 ἐδημοσίευσεν ἡ ἐφημερὶς τὸ Φῶς, ἐξ ἀντιγράφου σταλέντος τῷ συντάκτῃ αὐτῆς ἐκ Μασσαλίας παρὰ τοῦ Κωνστ. Γεωργιάδου ἐμπόρου. Ἴδου τί λέγει ἡ ἐφημερὶς ἐκεῖνη·

Ἐν Μασσαλίᾳ εἰς τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπορίῳ ὁ Θεόδωρος Νικολαΐδης ὑπέφερε πρὸ δύο ἐτῶν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ, οὗ περ ἀπώλειε τὴν ἴρασιν, καὶ ὑπέστατο ἀλγηδόνας, καὶ ἐρυθρότητα τοῦ βολβοῦ, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τοῦ ὁποίου παρὰ τὸ μέλαν ὑπῆρχεν οἰδήμα, ἔξ οὗ τὸ λευκὸν κατέστη μέλαν καὶ διαφανές. Ἡ κατάσταση αὕτη δεινῶς κατετάραττε τὸν πάσχοντα ὡς καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καθ' ὅσον οὗτος προσφυγὼν εἰς τοὺς ἐν Μασσαλίᾳ σημαντικώτε-
ρους ἱατροὺς οὐδεμίαν θεραπείαν ἢ ἀνακουφίσεως ἐτύγχανεν, ἢ δὲ ἀπελπιστικὴ πρόγνωσις ἦτο ἢ ἐκβολὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὅπως προ-
φυλαχθῆ καὶ μὴ πῶθῃ καὶ ὁ ἄλλος ὁ ὕγιής. Κατέφυγεν εἰς Παρι-

σίους, συνεκρότησεν Ιατρικά συμβούλια ούδεμιᾶς δαπάνης φέρωνος, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκεῖ ἐπισημότεροι Ιατροὶ οὐδεμίαν ἐπίβλησάν παρα τὴν ἐκβολὴν τοῦ βολβοῦ. Ὑπὸ τοιαύτην ἀπελπιστικὴν κτησασιν κατεχόμενος ὁ πάσχων Νικολαΐδης ἐπανήλθεν εἰς Μασσαλίαν ἀπηλπισμένος. Πληροφορηθεὶς δὲ ὅτι ὁ ἐξ Ἑλλάδος Ιατρὸς Πύρλας, γνωστὸς εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, εὐρίσκειτο εἰς Μασσαλίαν κατέφυγε καὶ πρὸς τὸν Ἕλληνα τοῦτον Ιατρὸν ὅπως ἐκούσῃ τὴν γνώμην του. Οὗτος μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Ιστορικοῦ τοῦ πάθους, καὶ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀφ' οὗ ἐκείναι καὶ τὰς διαγνώσεις τῶν ἐπισκεφθέντων Ιατρῶν, αἵτινες ἤσαν ἐργασίαι, ἐπέφερον ἰδίαν διάγνωσιν πρὸς τὸ πάθος, ὃ δὲ πάσχων ἔπειτα μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς του δὲν εἶνε ἀπελπιστικῆς καὶ ἤν διάγνωσιν ποιεῖ ὁ Ιατρός. Ἐκεῖνοι διέγνωσαν φλογιστικὴν κατάστασιν ἐνεκεν ρευματικῆς παθήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀφθαλμοῦ, αἷσις εἶπεν ὅτι ἡ ἀρχικὴ αἰτία εἶνε ἡ ὑπαρξίς κύστεως οὐσῆς ἐν τῷ βολβῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ, προσκεκολλημένης ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ βολβοῦ, κλπ. Πρὸς Θεραπείαν διέταξε τὴν ῥηθείσαν ἀλοιφήν καὶ τὴν κόκκιν, εἰπὼν ὅτι ἐὰν μετὰ τρεῖς ἡμέρας φανῇ βελτίωσις, δέον τὴν ἐλπίζῃ τὴν Θεραπείαν. Καὶ τῷ ὄντι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ βελτίωσις ἤρξατο, καὶ ἐπὶ τέλος ὁ ἀπηλπισμένος ἐθεραπεύθη. Ἴδου ἀποσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ Θεραπευθέντος, τὴν ὁποίαν ἐπεμψε τῷ Ιατρῷ.

Σεβαστὲ Ἰατρέ μου.

Ἐν Μασσαλίᾳ, τῇ 10 Φεβρουαρίου 1868.

Ἀσήμερον μετ' εὐχαριστήσεως ἀναγγέλλω ὑμῖν ὅτι ἡ ἀλοιφή, ἣ μοι ἐδώσατε κατὰ τὴν ἐνταῦθα διαμονήν Σας, μοι ἔφερε λαμπρὸν ἀποτέλεσμα· ἐξηλείφθη σχεδὸν ἐντελῶς ἡ παρακαταθήκη τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, καὶ πάντοτε ἐξακολουθῶ τὴν ἀλοιφήν. Ἡ ὄρασίς μου ἀπὸ δὲν ἐπανήλθε, πλὴν καὶ τοῦτο ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὸν κερὸν νὰ ἐπανέλθῃ, ἀφ' οὗ διὰ τῆς συνταγῆς Σας ἔγεινεν ἡ ἀπορήφσησις, ἔπου ὅλοι οἱ Ιατροὶ τῶν Παρισίων μοι εἶπον ὅτι διὰ τῆς ἐκβολῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ μόνον νὰ μὲ Θεραπεύσουν. Ὁ ὀφθαλμὸς μου δὲν φέρει πλέον κοψίματα, καὶ κοκκινάδα πολὺ ὀλίγη ὑπάρχει ἐπὶ τὴν ἐντελῆ ὑγείαν μου ἔχω πρῶτον τὰς ἐλπίδας εἰς τὸν Θεόν, καὶ δεύτερον εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιστήμην. Σὰς εἶμαι διὰ πάντα εὐχόμενος. Σὰς παρακαλῶ γράψατέ μοι ὅ,τι ἄλλο ὠφελιμώτερον.

Ὁ εὐγνώμων φίλος Σας
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

Περὶ τοῦ Ἱπποκρατικοῦ οἴνου (*vinum Hippocraticum*).
(Hippocras).

Ἀποτελεῖται ἐξ ἐγγύματος κινωμώμου (κανέλλας), ἀμυγδάλων γλυκῶν, ὀλίγου ἀμβάρεως καὶ μύσχου, οἴνου καλοῦ δυνατοῦ καὶ ἰσχυροῦ ἐὰν ὁ οἶνος μὴ δυνατὸς ἦ, πρόσθετες καὶ ὀλίγον οἰνόπνευμα. Ἄφ' οὗ ψυχρανθῆ τὸ σύνολον, στραγγίζεται διὰ τοῦ Ἱπποκρατικοῦ κώνου, καὶ διατηρεῖται καλῶς ἐν φιάλῃ.

Ἐκ τοῦ οὗτου στραγγιζέσθαι ὠνομάσθη ὁ οἶνος οὗτος Ἱπποκρατικὸς. Ὁ δὲ Ἱπποκρατικὸς κώνος (*manica Hippocraticum, chausse d'Hippocrate*) γίνεται διὰ σάκκου σχήματος κώνου ἐξ ὑφάσματος μαλλινοῦ. Ἡ βᾶσις τοῦ κώνου τούτου εἶνε προσκεκολλημένη ἐπὶ κύκλου σιδηροῦ, ἐξ οὗ διὰ δύο ἢ τριῶν χορδῶν κρέμαται ἐν τῷ ἀέρι· ἐσωτερικῶς ὁ σάκκος οὗτος φέρει ἰσχυρὸν νήμα, τοῦ ὁποίου τὸ ἐν ἄκρον συνέχεται μὲ τὴν ἔσω κορυφήν τοῦ κώνου, ὥστε διὰ τοῦ νήματος φερομένου διὰ τῆς χειρὸς πρὸς τ' ἄνω ἀνυψοῦται ἡ κορυφή τοῦ κώνου πρὸς τὰ ἐντὸς καὶ ἄνω.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, χύνεται τὸ ἐγγύμα ἐντὸς τοῦ κώνου, καὶ διὰ τῶν πόρων αὐτοῦ στραγγίζεται τὸ ὑγρὸν· ἐὰν δὲ φραγθῶσιν οἱ πόροι καὶ οὗ καλῶς στραγγίζῃ, ἀνυψοῦται ἡ κορυφή τοῦ κώνου διὰ τοῦ νήματος, τὸ δὲ ἐντὸς ὑγρὸν εὐρίσκει ἀνωτέρω πόρους, καὶ οὕτω στραγγίζεται ἄνευ πίεσεως· διότι ἡ διὰ τῶν χειρῶν πίεσις βιάζει τὴν ἔξοδον μορίων στερεῶν, ὅπερ ἄτοπον.

Ὁ Ἱπποκρατικὸς οἶνος εἶνε τονικὸς, ζωπυροῖ τὴν ζωϊκὴν δύναμιν, τακτοποιεῖ τὴν ἀδήλον διαπνοήν, ὠφελεῖ κατὰ τῆς καχεξίας, τῆς ἀτονίας τοῦ στομάχου, τῆς ἀτονίας τῆς μήτρας, καὶ παρέχει εὐεξίαν. Δίδεται ὑπὸ ἐν κωτάλιον μεγάλον πρῶτὶ καὶ ἐσπέρας.

Τὸ ἔλαιον κατὰ τρικυμίας.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς μεταγενεστέροις Ἕλλησιν ὑπάρχει πατροπαράδοτος ἰδέα ὅτι τὸ ἔλαιον χυνόμενον περὶ τὸ πλοῖον ἐν καιρῷ τρικυμίας κρατῆται ταύτην καὶ τὸ πλοῖον οὐ προσβάλλεται ἐκ τῶν κυμάτων. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἤδη οἱ ναυτικοὶ δοκιμάζουσι, καὶ ἰπιτυχῆ εὐρίσκουσιν. Εἰς δὲ πλοίαρχος ἐν Νέφ' Ὑόρκῃ ἐπροσδιώρισε καὶ πόσον ποσὸν ἔλαιου πρέπει νὰ χύνηται ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ πῶς.

Περὶ τὸ πλοῖον ἐν ὥρᾳ ἐπικινδύνου τρικυμίας ἐκρέμασε σάβη
πλήρεις ἐλαίου καὶ ἐχούσας μικρὰς τρύπας, δι' ὧν ἔρρεε τὸ εἶλαιον
ἀπαιτεῖται ἐπὶ ἐκάστης ὥρας χύσις ἐλαίου πέντε ὀκάδων.

Βερνίκη πρὸς προφύλαξιν τοῦ σιδήρου ἐκ τῆς σαρφίας.

Λάβε λίθου στεατίτου (talc) ὑπὸ κόνιν 80 μέρη

λιθαργύρου 20 »

λιουλαίου πεποκνωμένου, τὸ ὅποσον διάλυσον δι' ἐλαίου περι-
βελθίνης· ἀνάμιξον πρὸς ὑγρὰν κατάστασιν καὶ ἐπάλειψον. Πρὸ τῆς
ἐπαλοιφῆς ὁ σίδηρος πρέπει νὰ ᾖ καθαρός.

Περὶ μικρότητος ἔργων.

Τὸ πάλαι ὑπῆρχον μικρογράφοι πολὺ δεινότεροι τῶν νῦν, τῶν
ἐχόντων μικροσκοπία, τὰ ὅποια ἐκεῖνοι δὲν φαίνεται ποὺ ὄτι εἶχον.
Ὁ Μυρμηκίδης ὁ Μελήσιος καὶ ὁ Καλλικράτης ὁ Λακεδαιμόνιος κα-
τεσκεύασαν ἄμαξαν συρομένην ὑπὸ τεσσάρων ἱππῶν τότε μικρῆς
ᾧστε ἐκαλύπτετο ἐκ τῶν πτερῶν μυίας (μύγας)· ἐπὶ δὲ τῆς ἐπι-
φανείας ἐνός κόκκου σησαμίου ἐπέγραψαν διὰ χρυσῶν γραμμῶν
δύο στίχους ἐλεγείου ποιήματος. Ἄλλος ἔγραψε τὴν Ἰλιάδα τοῦ
Ὁμήρου ἐπὶ μεμβράνης, χωροῦσης ἐντός ἐνός καρβύου, ἣν προσέ-
φερον εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὁ ὅποιος ἠγάπα τὴν συγχρῆ ἀνά-
γνωσιν τοῦ Ὁμήρου.

Μέτρα ἀρχαῖα Αἰγυπτιακά.

Ἐπὶ τῆς Φαραωνικῆς ἐποχῆς κατὰ τὸν Βορτολόττην ὑπῆρχον
δύο εἶδη μέτρων μήκους· ὁ μικρὸς πήχυς καὶ ὁ μέγας.

Ὁ μικρὸς ἐδιαιρεῖτο εἰς 6 παλάμας καὶ εἰς 24 δακτύλους.

Ὁ μέγας ὁ βασιλικὸς ἐδιαιρεῖτο εἰς 7 παλάμας καὶ εἰς 28 α-
κτύλους.

Ὁ μικρὸς εἶνε ἴσος 0,460 μέτρον.

Ὁ μέγας » » 0,626 . . . »

Ἡ σπιθαμὴ ἦτάν τὸ ἥμισυ τοῦ μικροῦ πήχους.

Ἡ παλάμη = 0,076.

Τὸν βασιλικὸν πήχυν εἶχον καὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι.

Ἡ μονὰς τοῦ βάρους τῶν Αἰγυπτίων ἦτο μὲ γραμ. 90.